

Kedves Testvérek!

Megrendítő a mai evangélium történetében az a mondat, hogy Illés, Mózes és Jézus arról beszélgettek, hogy milyen halállal kell majd szenvednie és meghalnia Jézusnak. Közben egészen különleges, hogy mindez a dicsőség fényében zajlik le. Erről a kettősségről, bizonyos szempontból erről a feszültségről szeretnék most beszélni. Vagyis, szinte mintha két külön történet lenne. Péternek, Jánosnak és Jakabnak a története, hogy fölmennek, aztán elfáradnak, aztán elalszanak. Amikor ébrednek azt sem tudják, hogy mit mondjanak. Utána meg inkább nem is beszélnek az egészről semmit se. Közben van egy másik történet, ahogy Jézus ott, a hegyen találkozik Mózesrel és Illéssel, és az arca átváltozik, és megváltozik, és a ruhája ragyogó lesz, és a küldetéséről a halálról van szó, és megjelenik az Isten dicsősége rajta és benne. Mintha itt két külön történet lenne.

Amikor Péter, Jakab és János felébred, azt mondják: „Készítsünk három sátrat!” Igazában azt sem tudják, mit mondjanak, félnek, és zavarban vannak. Egyébként a legfontosabb részeket meg átaludták. Jézus, Mózes és Illés arról beszéltek, hogy Jézusnak milyen halállal kell meghalni. Jézusnak hogyan kell majd szenvedni. Jézust, elítélik, megölik és meghal. Mit kezdenek ezzel? Péter, Jakab és János, és még nem sok mindent ért meg abból, amit hallott, hogy Jézusnak mi lesz a sorsa. Úgy látják, hogy Jézus áldozata lesz egy helyzetnek, áldozattá válik. Nem tudnak mit kezdeni vele, ezért nem beszélnek róla a többieknek, amire Jézus is megkéri.

Jézus szenvedésében sokkal többről van szó, nem csak áldozatnak tekinthetjük, abból a szempontból, ahogy a három apostol, majd a többi apostol is megéli, mint egy katasztrófát. Egy katasztrófának, háborúnak nemcsak a halott az áldozata, hanem akarva-akaratlanul mindenki, aki részese. Aki az áldozatnak családtagja, aki a közvetlen környezetében van. Őrá is jellemző lesz mindannak a fájdalomnak, szenvedésnek, nehézségnek, küzdelemnek, megpróbáltatásnak, értetlenségnek a jellemzője. Nem csak azt nevezhetjük áldozatnak, akivel valójában ez történik ez, hanem a családtagokat is. De aztán nem csak a családtagokat, hanem menjünk még egy következő körre, a segítők. A segítők részesedni fognak, akármilyen furcsán is hangzik ez, annak a szenvedéséből, annak a megpróbáltatásából. Tehát akik most segítenek, és tényleg, az ember összerakja a kezét mindenkiért hálát mondván, aki most segít, fontos dolgot tesz. Érdemes pont az ő érdekükben is kimondani, hogy miközben ők segítenek, bizonyos értelemben, módon és mértékben részesednek abból, amit az áldozatok egészen közvetlenül átélnek, és ezért nekik sem lesz könnyű.

Végül még ők is bizonyos szempontból áldozattá lesznek, akikben fölmerül annak a lehetősége és gondolata, hogy „Én is lehetnék ott.”, hogy ez velünk is megtörténhetne, hogy ez most éppen itt is történhetne. Az életnek az a jellemzője, hogy bárkikkel bármikor bármi megtörténhet. „Hát ez megtörténhetne velünk is.” Mi is valamiképpen áldozattá válunk, vagyis egy helyzet áldozatává lehetünk.

Most hadd maradjak még itt Péternek, Jakabnak és Jánosnak a világában. Még itt nagyon a földön állunk, és birkózunk azzal, hogy áldozattá lesz Jézus. Mi az akkor, ami valódi segítséget jelent, hogyha mi közvetlenül nem tudunk segíteni? Segítsük a segítőt. A segítők segítése is valódi segítségnyújtás. Van, akinek ez az óriási lehetősége, ténylegesen segíthet, hogy megengedjük a családtagjainknak, hogy segítsenek. Hány idős zárkózik el ettől, vagy teszi nehezzé gyermekeinek életét és saját maga életét is.

Ha valamilyen értelmében áldozattá lettünk, vagy leszünk, és egy helyzetnek az áldozatai vagyunk, mint itt a három apostol kapcsolódik Jézus áldozatához. Akkor valami módon, igyekezünk válaszolni, vagy kapcsolódni, hogy segíteni tudjunk, mint Péterék, akik azt mondják: „Ne csináljunk itt három sátrat?” Valahogy ez a megküzdésnek már valami nagyon-nagyon a földtől egy picit elemelkedett módja. Amikor valaki már túllát azon, hogy én egy helyzetnek áldozatává lettem, és azon gondolkodom, hogy hogyan tudnék megküzdenni a saját áldozattá válásommal úgy, hogy közben másoknak segíthetek. Akik jobban részesei, áldozatai vagy sokkal inkább áldozatává váltak egy helyzetnek. Látjátok, itt kezdünk már egy picit elemelkedni ettől a „Péter, Jakab és János átaludtuk a lényegét” állapottól.

Akármilyen furcsán is hangzik, de hogyha azt akarjuk, hogy szilárd talaj legyen a lábunk alatt, akkor szükséges megneveznünk és kimondanunk, hogy Jézus tényleg áldozat lett. Áldozatává lett egy helyzetnek, erről tanúskodunk. A tanúskodás jelenti azt, hogy hiteles tájékoztatást kap a hozzánk forduló, saját helyzetére vonatkozóan, de az áldozat is. Ezt úgy fogja kapni, hogy mi tanúvá válunk.

Jézus sem csak egy áldozat. Mielőtt ott a dicsőség fényét szemléljük, azért az az alap, hogy mi, hogy állunk a földön, hogy azt mondjuk: „De az egészen biztos, hogy Jézus az áldozat, és mások a tettesek.” Amikor Jézus szenvedés történetét majd egy hónap múlva halljuk, hogy az hogyan volt, nemde úgy volt, akkor is úgy volt, hogy elkezdtek mondani, hogy Jézus nem is áldozat, hanem hogy ő a tettes. Akkor is a hatalom logikája ezt kívánta. Mint mindig is ezt kívánja a hatalom, hogy hogyan tudjuk elmondani, hogy Jézus a tettes. Ő az, aki fölláztatja a népet, tehát akkor ő a tettes. Jézus az, aki nem tartja be a törvényt, ahogy egy tisztességes farizeus, akkor ő a tettes. Jézus az, akit rengetegen követnek, és ebből nem tudjuk ellenőrizni, hogy mi lesz,

hát akkor ő a tettes. Kétezer évvel ezelőtt is így volt. És amikor nem megrendítő, hogy tíz apostol, úgy elszel, nincsenek is ott a keresz alatt. Egy János van ott, meg Mária, meg asszonyok. Ez mit jelent? Az apostolok nem tanúskodnak. Nem tanúskodnak az áldozat mellett. Jézus nem tettes, hanem áldozat. Szükséges kimondani, hogy ki a tettes, és ki az áldozat. Miért is? Mert különben a tettes nagyon szívesen mondja azt, hogy „Ártatlan?”. Mint ahogy Pilátus is hivatkozott, ártatlan vagyok ennek a vérében, meg Kaifás is hivatkozott, a főpap is mondta: „Ó, jobb, ha egy ember vész el, mintha az egész népnek baja lesz.”

Miről beszélgettek Mózes, Illés és Jézus? Milyen halált fog halni? Ez az az alap, ahonnan kiindulunk, hogy nevezzük meg, ki a tettes, ki az áldozat. De most szeretnék egyre inkább abban a fényben, abban a megvilágításban ránézni erre a történetre, meg a mi keresztény önazonosságunkra, aminek egy olyan gyönyörű képe az, hogy és abban a fényben, világosságban és dicsőségben megváltozott Jézus arca. Hogyan tud megváltozni az áldozat arca, hogy ne csak az áldozati lét tükröződjék rajta, hanem ahogy ránézek, én magam is, és ő maga is magánál sokkal többet is lásson, hogy nem csak áldozat. Mert idáig arról beszéltünk, nevezzük meg, ki az áldozat, nevezzük meg, ki a tettes, legyünk tanúk. De most kezdjük el nézni a dicsőség fénye felé, és abban a fényben kimondhatjuk ezt, hogy minden áldozat több mint pusztán csak áldozat. Ha valamit tényleg akarunk kezdeni azzal, hogy most mit csináljunk azzal, hogy bizonyos értelemben áldozattá lettünk, vagy egy helyzet áldozatai vagyunk, akkor az első lépés így szól, hogy fölismerjük, hogy küldetést teljesítünk, és így lényegileg és mindig is többek leszünk, mint áldozatok.

Amikor valaki, akire azt mondhatnánk, hogy bántalmaztak és áldozattá lett, azt mondja: „Nekem a legjobban az fáj, hogy akik bántalmaztak nem látták rajtam, hogy én Isten gyermeke vagyok.” Azt jelenti, hogy ő már nem csak áldozat, hogy ő már magát nem csak áldozatnak látja és tartja. Ő maga fölfedezte: „De hát nem csak az vagyok. Sokkal több vagyok.” És egyszer csak kezd megjelenni az a fény, az a világosság, amiben az áldozatnak az arca át tud alakulni és formálódni.

Akkor ez azt jelenti, hogy képes vagyok már nem csak egy helyzet áldozatának lenni, hanem most már tudatosan szabadon áldozatot hozni. Ez nem ugyanaz, hogy áldozattá lettem. Ahogy a szöveg mintha még sugallná is, hogy milyen halált kell hálnia, hogy hogyan kell majd szenvednie. Jézus önmagát sem úgy éli meg, hogy „Semmi más nem vagyok, mint egy helyzet áldozata.”, hanem „Áldozatot akarok hozni. Küldetést teljesítek.” Amikor ebben a fényben elkezdem a saját helyzetemet már másképpen is látni, egyszer csak kezd mindent átformálni és átalakulni. Akkor már tudom, hogy milyen óriási lehetőségem az, hogyha áldozat is lennék és vagyok, hogy tudok áldozatot hozni, küldetést teljesíteni. Ettől minden elkezd átalakulni és megváltozni az életem.

Mikor ez a mondat hangzik el, hogy arról beszéltek, hogy hogyan kell meghálnia, hogy hogyan kell majd szenvednie. Még sokaknak eszébe juthat az is: „Most akkor az Isten a tettes?” Isten, mint valami tettes? Amikor Jézus azt mondja: „De hát ez a küldetésem, hogy áldozatot fogok hozni. Nem leszek csak áldozat, hanem áldozatot fogok hozni.” Akkor egyszer csak kiderül, hogy ő hogyan látja a Mennyei Atyát. Itt nem az Isten a tettes és Jézus az áldozat, hanem Jézus áldozatot hoz a Mennyei Atya és mifelénk, mégpedig azért, mert szereti az Atyát és szeret minket. Tehát nem Isten büntetéséről van szó.

Jézus, ahogyan elárulták és meghalt, és – mondjuk így – éppen a tanítványai nincsenek ott a keresz alatt. Ott van Mária és János, és a kritikus tömeg. Van ez a mondás, hogy „Egy mindenkiért, mindenki egyért.” Mondjuk Jézus ezt pont nem élte meg. Ő azt mondja, mindenki... Ő mindenkiért, a mindenki meg ellene, most kicsit kisarkítva. De milyen gyönyörű, mikor valaki azt mondja: „Az életemnek lehet olyan helyzete, hogy én ezt úgy élem meg, hogy mindenki ellenem van.” De a mondat úgy folytatódik: „Én akkor is mindenkiért.” Ez a dicsőség fénye. Ha lenne olyan helyzet, hogy mindenki ellenem, én akkor is mindenkiért. Amikor valaki, miközben lehet, hogy valamilyen értelemben áldozat lett, ezt tudja mondani, és így tud élni, akkor megint csak valósággá teszi az életében, hogy mennyivel többről van szó, mint hogy az ember, ha áldozat is, pusztán csak áldozat lenne.

Azt mondjuk a hitvallásban, hogy Jézus valóságos ember? Tényleg így van. Azt is mondjuk, hogy valóságos Isten. Jézus valóságosan szenvedett: halála valóban megtörtént. De közben azt is tudjuk, hogy valóságához hozzá tartozik, amikor a szenvedése nyomán és kapcsán azt mondta: „Beteljesedett.” A megváltást a Mennyei Atyának vállalt küldetését beteljesítette. Azt mondjuk, Jézus valóságosan meghalt, és így is van. De azt is mondjuk, hogy valóságosan föltámadt. Ezért mikor azt mondjuk, igen, Jézus valóságosan ennek a helyzetnek ott kétezer éve az áldozata is lett, de azt is mondjuk, hogy sokkal több volt ő, mint egy helyzetnek az áldozata, hanem éppen mindannyiunk megmentője és megváltója lett. Ennek külső jelét élte át a három apostol, és ennek belső jele sugárzott Jézusról, amit megtapasztaltak az apostolok. Nekünk pedig jelzi, hogy a mi életünk is hozzá kapcsolódhat, mert értünk is tette. Amen.